

Признание на глобальном уровне, успешная конкуренция на рынке образовательных услуг приобретают все большее значение для вузов всего мира. Прежде всего, это признание проявляется в положении ведущих вузов в мировых рейтингах. Президентом РК поставлена задача добиться того, чтобы к 2020 году как минимум два вуза Казахстана вошли в топ-рейтинги лучших университетов мира. За короткий промежуток времени поступательное продвижение в мировых образовательных рейтингах демонстрирует КазНУ, вошедший в топ-300 лучших университетов международного рейтинга QS (Великобритания).

За опытом в КазНУ

Уникальный опыт по продвижению в международном рейтинге QS КазНУ сегодня интересен для многих университетов Дальнего и Ближнего зарубежья. Об этом свидетельствует визит зарубежных гостей. Прибывшая делегация Южно-Уральского государственного университета (ЮУрГУ) РФ во главе с ректором А. Шестаковым высоко оценила деятельность КазНУ, в основе которой заложена система процессного менеджмента – управление, ориентированное на результат. По данной системе была внедрена прозрачная процедура рейтинговой оценки деятельности преподавателей и сотрудников, которая сыграла важную роль в достижении высоких результатов в международном рейтинге.

«Наша цель – развить взаимоотношения в рамках Евразийского экономического союза, которые будут складываться более широко. После ознакомления с университетом я могу сказать, что в КазНУ блестящий студенческий центр, кампус, не имеющий аналогов в Европейских странах. Феномен КазНУ и его политика представляют для нас большой интерес для того, чтобы сложить воедино наши возможности и компетенции совместного взаимовыгодного сотрудничества на благо развития

наших университетов», – сказал ректор ЮУрГУ Александр Шестаков.

В свою очередь, ректор КазНУ им. аль-Фараби Галым Мутанов обозначил перспективы совместной работы и круг первоочередных задач. «В рамках Евразийского союза КазНУ сегодня сотрудничает по 119 договорам со многими вузами РФ. В следующем году тема «Энергия будущего» будет основной тематикой на «ЭКСПО-2017». Так как КазНУ является Глобальным Хабом ООН по устойчивому развитию программы ООН «Академическое влияние», представляется большая возможность показать совместные разработки по зеленой экономике и возобновляемым источникам энергии, считаю, что это будет актуально и интересно для общества», – подчеркнул ректор КазНУ.

В завершение встречи стороны подписали договор программы двойного диплома по специальности «Теплоэнергетика». Стороны также договорились обмениваться иностранными студентами по изучению казахского и английского языков для обогащения программы образования, а также искать точки взаимодействия по новым совместным проектам.

ПРЕСС-СЛУЖБА

Қош келдің, ТАЛАПКЕР!

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде 2016-2017 оқу жылына талапкерлердің құжаттарын қабылдау жұмысы басталды.

Қабылдау комиссиясы жұмысының салтанатты ашылу рәсіміне университеттің бірінші проректоры Мұхамбетқали Бүркітбаев қатысып, оқуға түсушілерге сәттілік тіледі.

Алғашқы күннен бастап ҚазҰУ-ға мамандықтар туралы ақпарат алуға, мамандармен кеңесіп, құжат тапсыруға келгендердің қарасы қалың. Жамбыл облысынан келген Адель Тәжиева қабылдау комиссиясына құжат тапсырған алғашқы талапкер атанып, естелік сыйлықтарға ие болды. «Мен журналист боламын деген нық сеніммен келдім. Сондықтан көп ойланбастан құжаттарымды ҚазҰУ-ға алғашқы күні тапсыруға бел будым. Енді шығармашылық емтиханға дайындалатын боламын», – дейді талапкер.

Жалғасы 3-бетте

КазНУ: 10-кратный рывок в QS

По версии QS, в 2016 году КазНУ им. аль-Фараби поднялся на 11-е место в рейтинге. Об этом стало известно благодаря опубликованному в Лондоне 14 июня Третьему расширенному выпуску рейтинга QS «Развивающаяся Европа и Центральная Азия».

По данным рейтинга, выступающий в качестве авторитетного руководства для развивающихся университетов этого региона КазНУ в этом году поднялся сразу на десять мест, переместившись из топ 20 в топ 10 в регионе. Два других казахских университета занимают позиции в топ-50 рейтинга: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева закрепился на 33 позиции, КазНТУ им. К.И. Сатпаева – на 49 месте. Благодаря 18 казахстанским вузам, вошедшим в рейтинг, что на четыре больше чем в прошлом году, Казахстан выходит на третье место по общему числу представленных университетов, сразу после Турции (20 вузов) и России (64 вуза).

Рейтинг этого года был расширен до 200 университетов из 21 страны, это на 50 больше чем в прошлом году. В целом здесь доминирует Россия: установив рекорд по пяти из девяти показателям рейтинга, МГУ им. М.В. Ломоносова остается лидером региона, НГУ сохраняет за собой 2-е место, а СПбГУ переместился с 5-ой позиции на 3-ю.

Данный рейтинг составляется по методологии, отличной от глобального рейтинга QS World University Rankings, специально для отображения особенностей местных систем высшего образования. Этот рейтинг служит ориентиром для студентов, ученых и представителей правительственных структур данного региона, заинтересованных в международной мобильности. Также рейтинг университетов стран развивающейся Европы и Центральной Азии используется в качестве аналитического инструмента для сравнения ведущих университетов региона, которые стремятся улучшить узнаваемость на глобальном уровне.

Соб.корр.

БҮГІНГІ САҢДА:

СТАВКА
НА ДОЛГОСРОЧНОЕ
ПАРТНЕРСТВО

INTERESTING
STORIES
TO READ!

УЧИТЬСЯ В КАЗНУ –
ПРЕСТИЖНО

Ставка на долгосрочное партнерство

Руководство КазНУ им. аль-Фараби обсудило вопросы интернационализации в сфере высшего образования и новые возможности сотрудничества с представителями Муниципального Комитета по образованию г. Пекина.

Казахский национальный университет им. аль-Фараби заинтересован в активном сотрудничестве с университетами Китайской Народной Республики (КНР) и имеет положительные опыт двухстороннего сотрудничества с 28 университетами, такими как: Ланьчжоуский университет, Сианьский инженерный институт, Пекинский технологический университет, Пекинский университет экономики и бизнеса, Пекинский университет иностранных языков, Шанхайский университет, Гонконгский политехнический университет и другие.

Первый проректор КазНУ им. аль-Фараби Мухамбеткали Буркитбаев отметил, что все необходимые условия в рамках реализации усилий с Китаем по углублению сотрудничества в образовании и науке созданы и имеются положительные результаты.

Академическое сотрудничество включает широкий спектр направлений: обмен студентами и преподавателями, реализацию

совместных научных проектов, приглашение профессоров, осуществление руководства над PhD докторантами. В КазНУ на базе факультета востоковедения осуществляется подготовка кадров на кафедре китаеведения. Ведущим центром подготовки высококвалифицированных специалистов по китайскому языку в Республике Казахстан является Институт Конфуция при КазНУ. В КазНУ учатся почти 1000 иностранных студентов со всего мира, около 200 студентов из КНР

обучаются на подготовительном и филологическом факультетах, факультетах международных отношений и востоковедения.

Доверительные шаги, создавшие основу для многостороннего партнерства, послужили открытию кафедры казахского языка в Пекинском университете иностранных языков, где, наряду с другими языками мира, будет изучаться казахский –73-й по счету преподаваемый здесь язык.

«Реализуя программу интернационализации системы образования, 89 вузов г. Пекина стремятся расширить формат международного взаимодействия и усилить сотрудничество с ведущими университетами мира, в том числе с Казахским национальным университетом им. аль-Фараби. Интернационализация позволит развить высшие учебные заведения Китая и Казахстана, которые ориентированы на конкурентоспособность», – сказал руководитель Комитета по образованию г. Пекина Сянь Ляньпин.

«Интернационализация в сфере высшего образования позволит увеличить число студентов, обучающихся по программе академической мобильности, экспорт образовательных услуг», – отметил начальник отдела высшего образования г. Пекина Шао Вэньцзе.

КНР является стратегическим партнером Казахстана, и КазНУ им. аль-Фараби заинтересован в активном сотрудничестве с университетами КНР в рамках международных научных программ и реализации концепции «Экономического пояса Шелкового пути».

**Айкерим
КАМАЛДИНОВА**

В КазНУ прошла встреча руководства с представителями Университета Лахор (UOL). Первый проректор казахстанского вуза М. Буркитбаев отметил готовность КазНУ в развитии двусторонних отношений с пакистанским вузом и обозначил перспективы совместной работы, круг первоочередных задач.

Совместно с пакистанским вузом

В рамках встречи были обсуждены вопросы двустороннего сотрудничества в области развития программ академического обмена студентами, подготовки англоязычных магистерских и докторских программ в таких отраслях, как: компьютерная инженерия, социальные науки, медицина, медиа и технические специальности.

Прибывшая делегация с Университета Лахор во главе с проректором Департамента по международным связям, профессором Сайед Амир Гилани и Председателем совета управления университета Аваис Рауф высоко оценила достижения и темпы развития КазНУ, уровень реализации научно-исследовательских проектов, которые позволили продлить статус вуза как Глобального Хаба по устойчивому развитию программы ООН «Академическое влияние» до 2018 года.

По результатам Третьего расширенного выпуска рейтинга QS в категории «Развивающаяся Европа и Центральная Азия» КазНУ занял 11 место в рейтинге, поднявшись на десять мест в этом году и переместившись из топ 20 в топ 10 в регионе.

«Университет Лахор выражает уверенность, что совместными усилиями мы сможем создать необходимые условия для эффективной работы в реализации совместных научных программ, поскольку КазНУ занимает ключевое звено в развитии Центральной Азии. Крепкие связи возможны благодаря поэтапной работе, поэтому вначале мы планируем двустороннее участие в научно-исследовательских программах докторантов по техническим специальностям», – сказал профессор Аваис Рауф.

В завершение мероприятия стороны обменялись памятными подарками, олицетворяющими культурное наследие стран, и запланировали ход совместных мероприятий.

ПРЕСС-СЛУЖБА

РЕКТОРАТ

Білім мен тәжірибе ШЕБЕР ҮЙЛЕСУІ ҚАЖЕТ

Кешегі өткен Ғылыми кеңес және ректорат отырысында күн тәртібіндегі басты мәселелер ретінде оқу және өндірістік тәжірибелердің өтілу барысы мен ҚазҰУ ғылыми кітапханасының бүгінгі қызмет деңгейі күн тәртібіне шықты. Оқытушы-профессорлар құрамы бас қосқан мәжілісті оқу ордамыздың бірінші проректоры Мұқамбетқали Мырзабаев ашты.

Жиында ең алғашқылардың бірі болып Мансап және бизнес орталығының директоры Б.Ж.Сапаров оқу және өндірістік тәжірибелердің өтілу барысы туралы баяндама оқыды. Ол: «2015-2016 оқу жылында бакалавр сатысы бойынша 1-3 курс студенттері 30 мамыр – 2 шілде аралығында, 4-5 курс студенттері 18 қаңтар – 30 сәуір аралығында оқу-танымдық, өндірістік және дипломалды тәжірибелерінен өткізілді. Белгіленген мерзім кезінде оқу-танымдық тәжірибеден өткен білімгерлер мамандықтары бойынша университет базасындағы арнайы бөлімдерге бағытталса, өндірістік және дипломалды тәжірибеден өткен білімгерлер салалары бойынша университетпен тығыз қарым-қатынас орнатқан мекемелерге жіберілді. Университет қабырғасында меңгерген теориялық білімін тәжірибеге шебер ұштастыра білген білімгерлеріміз көп. Сонымен қатар ағымдағы жылы биология және биотехнология, филология және әлем тілдері, шығыстану, физика-техникалық, механика-математика факультеттерінің студенттері қатарында педогогикалық тәжірибеден де өткендері болды», – деп, одан әрі факультеттерге жеке-жеке тоқталып, толықтай есеп беріп өтті.

Ал Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ғылыми кітапханасының бүгінгі мен келешегі жайлы кітапхана директоры К.Т.Туенбаева хабарлама жасады. Ол: «Әл-Фараби атындағы

ҚазҰУ ғылыми кітапханасының іске қосылғанына көп уақыт өтпесе де, қазіргі таңда кітапхана қорында 2 млн-нан астам кітап сақтаулы. Олардың қатарында ғылыми кітаптар, оқу-әдістемелік жинақтар, көркем әдебиеттер, диссертациялар, авторефераттар, электронды кітаптар және мерзімдік басылымдар бар. Кітаптар шын тілде, яғни қазақ, орыс, ағылшын тілінде кездеседі. Кітапхана қорының көп бөлігін оқу құралдары мен ғылыми еңбектер құрайды. Кітапханамыздың мекен-жайына университет атынан жазылған 350-ден астам мерзімдік басылымдар келіп түседі», – дей келе, өткен оқу жылында кітапхана қабырғасында өткізілген шараларға тоқталды және алдағы жоспарлармен таныстырды.

Күн тәртібінде белгіленген мәселелердің реті айқындалған соң, ректорат мүшелері профессор, қауымдастырылған профессор ғылыми атактарына ұсыну туралы бас ғалым хатшы Ләззат Маратқызының хабарламасын тыңдады. Сондай-ақ мәжіліс соңында жаңа оқу жылына талапкерлерді тіркеу науқаны басталуына орай құжаттарды қабылдау қарқыны жөнінде Қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы Ж.Е. Жаппасов және ОПК және университет қызметкерлері байқауына келіп түскен мәліметтер туралы бірінші проректор М.М.Буркитбаев хабардар етті.

**Қаламқас
АМАНҚОСОВА**

Бүгін ЖМ ХФА академигі, «Жану мәселелері» институтының бас директоры, химия ғылымдарының докторы, профессор З.А. Мансұровтың 70 жас мерейтойына арналған салтанатты жиын өтуде

Команда военной кафедры КазНУ заняла III место на втором республиканском военно-патриотическом сборе молодежи «Айбын».

НАШИ патриоты

На полигоне «Спасск» прошел второй республиканский военно-патриотический сбор «Айбын». В палаточном лагере, который раскинулся на территории учебного центра, собрались более 800 молодых девушек и юношей. Это – студенты 26 военных кафедр вузов, воспитанники военных школ-интернатов, военно-патриотических клубов со всей страны.

Сбор торжественно открыл Первый заместитель Министра обороны – начальник Генерального штаба Вооруженных Сил РК генерал-полковник С.Жасузаков. На церемонии открытия юным патриотам, защитникам Отечества продемонстрировали свое мастерство военнослужащие роты почетного караула МО РК, свою ловкость и силу показали бойцы спецназа. Подразделения Военно-воздушных сил и Сухопутных войск армии страны выполнили целую спецоперацию по отражению атаки и ликвидации условного противника. Лучшие в состязаниях по военно-прикладным видам спорта, военно-полевой тактической игре, конкурсе робототехники и интеллектуальном конкурсе «Айбын дарыны» удостоились наград и призов

из рук Министра обороны РК И.Тасмагамбетова. Студенты военной кафедры КазНУ принимали активное участие во всех состязаниях и конкурсах. Лауреатом интеллектуального конкурса «Айбын дарыны» стал студент Досбол Есенов. Почетное 2 место в личном зачете среди 52 участниц-девушек заняла студентка вуза Айнур Омирсерикқызы. 1 место в номинации «Мой робот» за «Лучший проект и лучшую техническую документацию» занял студент университета Дастан Рахатов.

По итогам военно-патриотического сбора молодежи «Айбын» команда военной кафедры КазНУ заняла почетное 3 место среди 26 участвующих команд. В прошлом году наша команда заняла общекомандное 13 место. Это достижение стало результатом плодотворной работы профессорско-преподавательского состава и студентов военной кафедры.

Э. А. БЕЙСЕТБАЕВА,
начальник отдела военно-патриотической и оборонно-массовой работы военной кафедры

Қош келдің, ТАЛАПШЕР!

Жалғасы. Басы 1-бетте

Жалпы университетте 15 факультетте 82 мамандық бойынша құжат қабылдау басталды. Сондай-ақ магистратура бойынша 90, докторантураға 69 мамандық бойынша өтініштер қабылданатын болады. Атап өтерлігі, жаңа оқу жылында педагогикалық мамандықтарға қабылдау бойынша өзгерістер енгізілді. Аталмыш мамандықты таңдаған талапкерлер енді міндетті түрде қосымша шығармашылық емтихан тапсыратын болады.

Сонымен жаңа оқу жылына құжаттар қабылдау бойынша ҚазҰУ Қабылдау комиссиясының биылғы жұмыс кестесін назарларыңызға ұсынамыз.

Бакалавриат бойынша талапкердің кешенді тестілеуіне (ТКТ) қатысу үшін өтініш 2016 жылдың 20 маусымы мен 9 шілдесі аралығында, талапкердің қайта кешенді тестілеуіне қатысу үшін өтініш 2016 жылдың 1-8 тамыз аралығында, шартты

өтініштерін қабылдау 20 маусымнан 26 тамызға дейін, техникалық және кәсіби, ортадан кейінгі білімі бар азаматтардың ақылы негізде қысқартылған мерзімде білім алулары үшін туыс мамандықтарға өтініштерін қабылдау 23 шілдеден 26 тамызға дейін жалғасады. Жоғары кәсіби білімі (жоғары білім) бар азаматтардың ақылы негізде қысқартылған мерзімде білім алулары үшін өтініштерін қабылдау 20 маусымнан 26 тамызға дейін, білім беру гранттарын беру жөніндегі байқауға өтініш қабылдау шілде айының 23-31 аралығында қабылданады.

Талапкердің кешенді тестілеу емтихандары 17-23 шілде аралығында, талапкердің қайта кешенді тестілеуі 19-24 тамыз аралығында, шартты түрде қабылданған студенттер үшін қосымша кешенді қайта тестілеу 20-24 қантар аралығында белгіленген. Шығармашылық емтихандар тандалған жоғары оқу орындарының қабылдау комиссияларында 2-7 шілде аралығында, педагогикалық маман-

түрде қабылданған студенттер үшін қосымша кешенді қайта тестілеуге өтініш 2017 жылдың 5-12 қантар аралығында қабылданады. Шығармашылық мамандықтарға өтініштерді қабылдау жоғары оқу орындарының қабылдау комиссиялары тарапынан 20 маусымнан бастап 1 шілдеге дейін, педагогикалық мамандықтарға арнайы емтихан тапсыруға өтініш 20 маусымнан бастап 4 шілдеге дейін жүргізіледі. Ақылы негіздегі білім алу үшін азаматтардың жазған

дықтарға арнайы емтихан 5-14 шілде аралығында, шетел азаматтары мен екінші жоғары оқу орнына түсуші жеке тұлғалар үшін ауызша әңгімелесу 28 маусым мен 20 тамыз аралығына өткізіледі.

Жоғары білім алуға ұмтылған жас талапкерлерге ақ жол тілейміз! Сапалы білім мен қайталанбас қызықты студенттік өмірді қалайтын болсаңыз, ҚазҰУ-ды таңдаңыз!

Елдана ТОҚБАЙ

Жақында Тәуелсіздігіміздің 25 жылдығы және Биология мұражайының 80 жылдығына орай ғылымға өте құнды жаңа жәдігер – керқұланның (лошадь Пржевальский) нақтылығының тұсаукесер рәсімі өтті. Оған белгілі ғалымдар, факультет ұжымы мен табиғат жанаашырлары қатысты.

Шарада биология және биотехнология факультетінің деканы профессор Б.К.Заядан мен «Парасат» кәсіподағының төрағасы Т.Қ.Мекебаев құттықтау сөз сөйлеп, керқұланның нақтылығының лентасын қиды. Қазақстандағы биоалуантүрлілікті сақтау қауымдастығының өкілі С.Л.Скляренко керқұланды Қазақстанда қайта жерсіндіру тарихы мен осы шараларды келешекте одан ары дамыту жоспары жайлы ой бөлісті. Факультет ұстаздары – профессор С.Т.Төлеуханов, доцент К.Көшкімбаев керқұланның нақтылығын жасаудағы мұражай ұжымының, соның ішінде таксидермия шеберханасы қызметкерлері – Б.П.Жуйко, Е.В.Беседин, К.Н.Нүсіпбекова және А.В.Романенко еңбектерін жоғары бағалады.

Керқұланның шамамен 250 жылдан бұрын қазіргі Ақмола, Шығыс-Қазақстан, Қарағанды облыстарында, Балқаш көлінің солтүстік жағалауынан сонау Батыстағы Жайық өзенінің орманды-дала, далалы және шөлейтті жерлерін мекендеген. Қатан табиғаттың әсерінен және жөн-жозықсыз аулау нәтижесінен түр жойылып кете жаздады. Әсіресе, ел аумағын еуропалықтар қоныстай бастаған жылдары, тікелей қудалауға түсіп, керқұланның мекендейтін бетеге жусанды жерлер игеріліп, егін егіліп, мекендеу ортасынан ығыстырылды. Табиғаттағы керқұланның соңғы өкілі

Құнды жәдігер

1968 жылы Моңғолия мен Қытай шекарасындағы Жоңғар жерінде кездескен.

Ал ғылыми анықталып жазылуы бойынша кейінірек XIX ғасырдың 70 жылдары белгілі ресей саяхатшысы және

табиғат зерттеушісі Николай Пржевальский Жоңғариядан жылқының бас сүйегі мен терісін алып келуімен байланысты, оны 1881 жылы орыс ғалымы И.С.Поляков

зерттеп, оған «Пржевальский жылқысы» деген ат берді.

Алғаш рет жабайы керқұландар Еуропаға 1889 жылы әкелінді, олар хайуанаттар бақтары мен тәлімбақтарда ұсталып, кө-

бейтіле бастады. Дүние жүзіндегі хайуанаттар бақтары мен арнайы резерваттардағы жылқылардың қазіргі кездегі саны 2500-ден асады. Осы жерлердегі таза қанды керқұланның асыл тұқымның есебін 1959 жылдан Прага хайуанаттар бағы жүргізеді, ол жерде тек таза қанды керқұланның 1100 басы тіркелген.

Дүние жүзінде 1985 жылдан бастап керқұланды көбейту мен табиғатқа жіберудің 11 орталығы ашылды. Онда популяциялар толық еркіндікте немесе кейбіреулері арнайы қоршауларда тіршілік етеді.

Қазақстанда керқұланның табиғаттағы еркін популяциясын құрудың бірінші жобасын 2003 жылы Алматы және Алматы хайуанаттар бақтары мен Зоология институты бірлесіп жүзеге асырды. Сонымен қатар Алматы, Шымкент, Қарағанды хайуанаттар бақтарында көбейтілуде. Сондай-ақ 2014 жылы Қазақстандық ұлттық географиялық қоғамы мен Қазақстандағы биоалуантүрлілікті сақтау қауымдастығы керқұланды ел аумақтарына қайта жерсіндіру бағдарламасын әзірледі.

Айта кетерлігі, Биология мұражайының көрме залында керқұланның биесінің нақтылығы, ал қорда айғырының бас сүйегі мен терісі сақтаулы. Екеуі де А тобына жататын таза қанды асыл тұқымды (геллабрун) керқұландар. Бұл жылқылар келешекте жерсіндірілетін популяцияларға аса құнды эталон болып табылады.

Қылышбай МҰСАБЕКОВ,
Биология мұражайы

INTERESTING STORIES TO READ!

These are short moral stories. Through these stories one can learn the various aspects of our lives and true human values. Enjoy reading them and share these stories with your family and friends.

Be Careful of What You Plant

An emperor in the Far East was growing old and knew it was time to choose his successor. He called young people in the kingdom together and said, 'It is time for me to choose the next emperor. I have decided to choose one of you.' 'I am going to give each one of you a seed today. One very special seed.... I want you to plant the seed, water it and come back here after one year from today with what you have grown from this one seed. I will then judge the plants that you bring and the one I choose will be the next emperor!'

One boy named Ling was there. Like the others, he received a seed. He went home and excitedly told his mother the story. His mother and he planted the seed and watered it carefully. Every day he would water it and watch to see if it had grown. 5 weeks passed, Ling didn't have a plant.

Six months went by, still nothing in Ling's pot. Everyone else had trees and tall plants, but he had nothing.

The appointed day came and all the young people went to the emperor's palace. Everyone, except Ling, had beautiful plants of all shapes and sizes. Ling put his empty pot on the floor and many of the other kinds laughed at him. When the emperor arrived, he surveyed the room and greeted the young people. Ling just tried to hide in the back. "What great plants, trees and flowers you have grown," said the emperor. Today, one of you will be appointed the next emperor.' All of a sudden, the emperor spotted Ling at the back of the room with his empty pot. He ordered his guards to bring him to the front. Ling was terrified. When Ling got to the front, the Emperor asked his name. 'My name is Ling,' he replied.

All the kids were laughing and making fun of him. The emperor asked everyone to quiet down. He looked at Ling

and then announced to the crowd, 'Behold your new emperor... His name is Ling!'

Then the emperor said, "One year ago today, I gave everyone here a seed. I told you to take the seed, plant it, water it, and bring it back to me today. But I gave you all boiled seeds which would not grow. All of you, except Ling, have brought me trees and plants and flowers, when you found that the seed would not grow, you substituted another seed for the one I gave you. Ling was the only one with the courage and honesty to bring me a pot with my seed in it. Therefore, he is the one who will be the new emperor."

If you plant honesty, you will reap trust.

If you plant goodness, you will reap friends.

If you plant humility, you will reap greatness.

If you plant perseverance, you will reap victory.

If you plant consideration, you will reap harmony.

If you plant hard work, you will reap success.

If you plant forgiveness, you will reap reconciliation.

If you plant openness, you will reap intimacy.

If you plant patience, you will reap improvements.

If you plant faith, you will reap miracles.

But

If you plant dishonesty, you will reap distrust.

If you plant selfishness, you will reap loneliness.

If you plant pride, you will reap destruction.

If you plant envy, you will reap trouble.

If you plant laziness, you will reap stagnation.

If you plant bitterness, you will reap isolation.

If you plant greed, you will reap loss.

If you plant gossip, you will reap enemies.

If you plant worries, you will reap wrinkles.

If you plant sin, you will reap guilt.

A samurai who was known for his nobility and honesty, went to visit a Zen monk to ask him for his advice.

Each Person Shines His Own Way

When the monk had finished his prayers, the Samurai asked, "Why do I feel so inferior? I have faced death many times, have defended those who are weak. Nevertheless, upon seeing you meditating, I felt that my life had absolutely no importance whatsoever."

"Wait. Once I have attended to all those who come to see me today, I shall answer you." – replied the monk.

The samurai spent the whole day sitting in the temple gardens, watching the people go in and out in search of advice. He saw how the monk received them all with the same patience and the same illuminated smile on his face.

At nightfall, when everyone had gone, he demanded: "Now can you teach me?"

The master invited him in and lead him to his room. The full moon shone in the sky, and the atmosphere was one of profound tranquility.

"Do you see the moon, how beautiful it is? It will cross the entire firmament, and tomorrow the sun will shine once again."

"But sunlight is much brighter, and can show the details of the landscape around us: trees, mountains, clouds."

"I have contemplated the two for years, and have never heard the moon say: why do I not shine like the sun? Is it because I am inferior?"

"Of course not." – answered the samurai. "The moon and the sun are different things, each has its own beauty. You cannot compare the two."

"So you know the answer. We are two different people, each fighting in his own way for that which he believes, and making it possible to make the world a better place; the rest are mere appearances."

Feel Good about Who You Are

An elderly Chinese woman had two large pots, each hung on the ends of a pole which she carried across her neck.

An elderly Chinese woman had two large pots, each hung on the ends of a pole which she carried across her neck.

One of the pots had a crack in it while the other pot was perfect and always delivered a full portion of water. At the end of the long walk from the stream to the house, the cracked pot arrived only half full.

For a full two years this went on daily, with the woman bringing

home only one and a half pots of water.

Of course, the perfect pot was proud of its accomplishments. But the poor cracked pot was ashamed of its own imperfection, and miserable that it could only do half of what it had been made to do. After 2 years of what it perceived to be bitter failure, it spoke to the woman one day by the stream. «I am ashamed of myself, because this crack in my side causes water to leak out all the way back to your house.»

The old woman smiled, «Did you notice that there are flowers on your side of the path, but not on the other pot's side?» «That's because I have

always known about your flaw, so I planted flower seeds on your side of the path, and every day while we walk back, you water them.» «For two years I have been able to pick these beautiful flowers to decorate the table. Without you being just the way you are, there would not be this beauty to grace the house.»

Each of us has our own unique flaw. But it's the cracks and flaws we each have that make our lives together so very interesting and rewarding. You've just got to take each person for what they are and look for the good in them.

Prepared by *Muldagaliyeva A.A.*

Қазіргі таңда Қазақстанның археология ғылымының алдында тұрған келелі міндеттердің бірі – тарихи-мәдени мұраларымызды объективті тұрғыда зерделей отырып, ғылыми айналымға енгізу. Тарихи сананың ұлттық тарихымызды танып-білуде маңызды орын алатынын ескерсек, бұл ретте археолог-ғалымдарымызға жүктелген міндеттер жеңіл болмасы анық.

Еліміз егемендік алған жылдардан бастап тарихымыздың көптеген ақтаңдақ беттері ашылып, ғылыми-зерттеу жұмыстары жүйелі түрде жүргізіле бастады. Осы негізде археологиялық ізденістер де жандана түсіп, отандық ғалым-археологтардың өз міндеттерін нағыз кәсіби дәрежеде атқарып, сүбелі үлес қосып отырғанын айта кеткен орынды. Дегенмен де, аймақтық ерекшеліктерге байланысты басы ашылмаған мәселелер де өз шешімін күтуде. Жалпы Оңтүстік-Батыс Алтай археологиялық ескерткіштерінің хронологиялық диапазонының кендігімен ерекшеленеді.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ғылым комитеті мемлекеттік мекемесі жариялаған 2015-2017 жылдарға арналған ғылыми жобалар аясында ҚазҰУ доценті, т.ғ.к. Ф.К. Омаровтың басшылығымен «Оңтүстік-Батыс Алтайдың ежелгі және ортағасыр көшпелілері: пәнаралық зерттеу» тақырыбындағы ғылыми-зерттеу жұмыстары аталмыш өлкеде өткен жылы басталды.

Жобаның басты мақсаты – өлкедегі әр дәуірдің археологиялық ескерткіштерінің толық картасын жасау. Сонымен қатар мүмкіндігінше қола, ерте темір және түркі дәуірі тайпаларының жерлеу ғұрпы, салт-санасы мен дүниетанымына қатысты материалдарды жүйелеу, сараптау мақсатында жаңадан ашылған ескерткіштердің ішінен негізінен авариялық және ерекше қызығушылық туғызатын қорған, қоршауларға қазба жұмыстарын жүргізу. Осы мәселелерді шешу жолында Қазақ ұлттық университетінің тарих, археология және этнология факультетінің ұстаздары, ғылыми қызметкерлері, магистранттары мен студенттерінен жасақталған Алтай археологиялық экспедициясы құрылып, оның құрамында археологиялық өндірістік тәжірибеден өтуге археология тобының студенттерімен бірге Қазақ инновациялық-гуманитарлық заң университеті тарих және география кафедрасының студенттері де қатысса (жетекшісі Ұ.Қ. Жанғалиев), ал ҚазҰУ-дың география және табиғатты пайдалану факультетінің картография және геоинформатика кафедрасының (кафедра меңгерушісі т.ғ.д. профессор Х.М. Қасымқанова) «Геодезия және картография» мамандығындағы бір топ студенттері (жетекшілері аға оқытушы Г.Қ. Байдәулетова, докторант Б.К. Бектұр) алғаш рет әріптестік тұрғысында теория-

лық білімдерін практикалық жағынан далалық жағдайда геодезиялық аспапты түсірулер арқылы ұштастырды.

Экспедиция құрамына ғылыми жоба бойынша жұмысқа қабылданған түркиялық профессор Южель Шенюрт, ресейлік ғылыми қызметкерлер – А.А. Тишкин мен Н.Н. Серегин және Венгриядан келген PhD докторант Вероника Хорват кірді.

Барлау жұмыстары барысында ерте темір дәуірімен сипатталатын археологиялық ескерткіштердің бірнеше түрі есепке алынды. Олар – бірнеше қорғандар тобы, тастағы суреттер, ежелгі қоныс орындары. Сонымен қатар, Алтай тауының Қалғұты өзенінің оң жағалауындағы Еңбек 2, 3 қорымдары тізімге алынды. Осылармен бірге өңірді ежелгі замандарда мекендеушілердің өнерінен хабар беретін бірнеше петроглифтері тізімделді. Барлау жұмыстарымен бірге Еңбек ауылының маңында осы аттас қорымдағы бір қорғанда қазба жұмысы жүргізілді.

Студенттердің ғылыми-зерттеу ЖҰМЫСТАРЫНА ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫ ЗОР

алып, зембiл тасып, ескерткіштің сырын ашуға тікелей қатысты. Олардың мұндай еңбекқорлығы тарихқа деген ынталарынан туындаса керек.

Археологиялық ескерткіштерді зерттеудің өзіндік ерекшеліктері бар. Оны олар өз көздерімен көріп, жадыларына тоқыды. Атқарылған жұмыстардың барысын студенттер өздерінің далалық күнделіктеріне түртіп отырды. Себебі, далалық күнделік толтыру – археологияның ажырамас, құрамдас бөлігі. Мұны кез келген бастауыш археолог игере білуі тиіс. Студенттер бұл сынақтан да сүрінбей өтті. Археологтардың сапалы басшылығы арқасында өндірістік тәжірибе ғылыми негізде өтті. Археологиялық тәжірибенің сапалы, ұйымдасқан дәрежеде өтуіне, техникалық қауіпсіздікті сақтауға барынша көңіл бөлінді. Соның нәтижесінде археологиялық тәжірибе жоғары деңгейде өтті деп сеніммен айта

аламыз. Ескерткішке келіп жайғасқан соң студенттер ескерткішпен және жердің топографиялық жағдайымен танысты. Экспедиция мүшелері география және табиғатты пайдалану факультетінің студенттерімен бірге ескерткіштің топо түсірімін жасады. Шаршы торларға бөлді. Келесі кезекте обаны толықтай аршу жолында жұмыстар жүргізілді. Алдымен үсті тазартылып, жоғарғы шым қабаты алынып тазаланды. Осы бөліктің сызбасы салынып, фото және бейнетаспаға түсірілді. Оқу жылы барысында студенттер «Археология» пәні бойынша теориялық тұрғыда білім алса, енді олар практикалық тұрғыда білімін шындауға кірісті. Қолдарына күрек, сыпыртқы, пышақ секілді құралдар

аламыз.

Жалпы қазба жұмыстары ерте замандағы түркі дәуірі тұрғындарының жерлеу ғұрпы жөнінде, обалардың архитектуралық құрылысы жайлы біршама ақпараттар берді. Бұл материалдар болашақта Күршім ауданында жүргізілетін археологиялық зерттеулер барысында кейбір тұжырымдар жасауға септігін тигізіп, өңірдің тарихы туралы алғашқы көзқарастарымызды қалыптастыруға көмектеседі.

Аса бай табиғаты, кереметтей археологиялық ескерткіштері бар Күршім ауданындағы нақты ғылыми тұрғыдан алғандағы ауқымды зерттеулер биылғы жылы да үлкен жаңалықтарға толы болмақ.

**Ғ.Қ. ОМАРОВ,
Х.М. ҚАСЫМҚАНОВА,
Г.Қ. ЖАНҒҰЛОВА**

Жуырда ҚазҰУ жанындағы Абай ғылыми-зерттеу институтында «Абайтану. Таңдамалы еңбектер. Он томдық» атты басылымның тұсаукесер рәсімі өтті.

Сүбелі ЕҢБЕК

Жиынды ҚазҰУ-дың филология және әлем тілдері факультетінің деканы, ф.ғ.д. Өмірхан Әбдиманұлы ашты. Ол: «Абай ғылыми-зерттеу институты XIX ғасырдың аяқ кезі мен XX ғасырдың басынан бүгінгі күнге дейінгі аралықтағы бүкіл Абай туралы шығармашылық мұраны, ақын туралы зерттеулерді жинап, абайтанудың 10 томдық таңдамалы еңбектерін шығарды. Бағалай білген адамға бұл өте зор еңбек!» – деп сөз бастап, еңбекке жоғары баға берді. Он томдық жинақтың лентасын қию дәстүрі филология және әлем тілдері факультеті, қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының профессоры Зұфар Сейтжанов пен М.Әуезов атындағы әдебиет және өнер институтының профессоры, ф.ғ.д. Айгүл Ісімақоваға салтанатты түрде табысталды.

ҚазҰУ-дың филология факультетінде «Абайтану» пәнінің негізін салған М. Әуезов еді. Осы пәннің жалғасы ретінде Абайтану ғылыми-зерттеу институтының «Абай Құнанбаевтың шығармашылық мұрасын пән-аралық зерттеу» атты ғылыми жоба аясында жарық көрген он томдық бұл кітаптар болашақта халқымыздың зор игілігіне айналмақ. Абай еңбектерін насихаттаған шараға жиналған қауым осылай деп ой білдірді.

Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, жазушы-дәрігер, медицина және педагогика ғылымдарының докторы Совет-хан Ғаббасов: «Абайтану» арқылы ұлтты, жастарды тәрбиелеуіміз қажет. Қазақтылықты, ұлттық құндылықтарымызды, салт-дәстүрлерімізді ұмытып барамыз. Абай Құнанбайұлын бұл он томмен ғана зерттеп, аяқтадық деп айтуымызға болмайды. Бұл – әлі талай зерттеуді, ізденістерді қажет ететін құнды еңбектердің бастамасы», – деп пікір білдірсе, ҚазҰУ жанындағы Абай ғылыми-зерттеу институтының директоры, ф.ғ.д., профессоры Жанғара Дәдебаев «Абайтану. Таңдамалы еңбектер» атты он томдық еңбек жиырма бес томдық жұмыстардың ішінен іріктеліп алынғанын, бұл еңбектің тек қана қазақ тілінде емес, болашақта орыс тілінде де 25 том болып басылып шығатындығын тілге тиек етті.

Көп томдық «Абайтану» кітабы мектеп оқушыларына, студенттерге, Абай Құнанбаев туралы жалпы зерттеушілерге ақын жөнінде толыққанды ақпарат береді. «Абайтану. Таңдамалы еңбектер» көп томдық еңбегі абайтану тарихындағы ірі әдеби оқиға, айтулы белес болып отыр.

Арайлым
МҰХАМЕДИЯРҚЫЗЫ

Болашақ энергиясы – ЗАМАН ТАЛАБЫ

Уақыт алға жылжыған сайын мемлекет әлеуетінің шикізат ресурстарына қарағанда ғылым мен білімге тәуелділігі айқындала бастады. Сол себепті халық пен ұлттың жарқын болашағын ізгілікке негізделген ғылыми техникалық игілікпен байланыстыру да заңдылық. Бұл – жаһандану кезеңінің жасампаз қажеттілігі. Әл-Фараби бабамыз айтқандай, «білімге бас ұрған қайырымды қала тұрғындарының келешегі кемелді» болатындығының көрінісі. Осы орайда саналы тәрбие мен сапалы білімді шамшырақ қылған білімнің қарашаңырағы – ҚазҰУ да дамыған елдердің озық білім ордаларымен иық тіресіп, ғылым жолында көш бастап келеді.

Бұл маңызды міндетті жүзеге асыруда университеттің ғылыми-технологиялық паркінің қосып отырған үлесі зор. Бүгінгі жас маман, ертеңгі зиялы қауым өкілдерін қалыптастыруды көздейтін орталық аз уақыт ішінде елеулі табыстарға қол жеткізіп үлгерді. Жас ғалымдардың ғылыми зерттеу еңбектері мен тәжірибелік-конструкторлық ізденістері іс жүзінде жүзеге асып жатқан орталықтан біз, Экономика және бизнес жоғары мектебінің «Экономика», «Құқық және экономика

негіздері» мамандықтарының 1-курс магистранттары ғылыми тәжірибеден өттік.

Теориялық білімді іс жүзінде тәжірибемен ұштастыру барысында біз ел экономикасының өрлеуіне ықпал ететін мемлекеттік, өңірлік және халықаралық ғылыми-техникалық бағдарламалар мен өміршең жобаларды ұйымдастыруға атсалыстық, кәсіби мамандардан дәріс алдық. Тәжірибе аясында университет технопаркінде еліміздің елеулі оқиғасы –

«ЭКСПО-2017: Болашақтың энергиясы» тақырыбында семинар өткізіп, халықаралық көрменің маңызы мен ерекшелігін атап өттік. Семинарда өз мамандығымыздың ғылыми зерттеу әдістері мен заңдылықтары, ғылыми-технологиялық парктің негізгі мақсаттары мен талаптарына сәйкес бірқатар маңызды зерттеу жұмыстарын жүргізіп, қазіргі жаһандық мәселелерді қарастыра отырып, аталмыш тақырып аясында жобаларды жүзеге асырудың ең тиімді шешу әдістерін ұсындық.

«Болашақ энергиясы» жобасы тұрақты қуат көздерін басқару, балама қуат көздерін пайдалану, оның ішінде қалпына келтірілетін қуат көздерін тиімді жүзеге асыру және энерготімділікті енгізу, энергиямен қамтуды қамтамасыз ету, энергияны өндіру, сақтау секілді бірқатар ауқымды мәселелердің маңызы мен міндетін қарастырады. Осыған байланысты семинарда бас қосқан магистранттар зерттеу әдістерін қолдану арқылы қазіргі таңдағы әлемдік экономикалық-экологиялық мәселелерді, сонымен қатар 2017 жылғы ЭКСПО көрмесінің өткізілуі мен болашақ энергиясымен байланысты табиғи қорларды тиімді пайдалану есебінен қоғамның әл-ауқатын сақтауға бағытталған жасыл экономиканың тиімділіктері мен шетелдік тәжірибелерді енгізу әдістерін мысалға келтіріп, ауқымды жобаның маңыздылығын жан-жақты талдады. «Болашақ энергиясы» атауымен өткелі отырған ЭХРО – 2017 халықаралық көрмесі – ел имиджін танытудың теңдессіз мүмкіндігі, сондай-ақ жасыл экономика тұжырымдамасын дамытудың алтын көпірі, Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың «Мәңгілік ел» – Ұлттық идеясының айқын көрсеткіші.

ӘжБЖМ-нің 1-курс магистранттары

Қазіргі жаңа қоғамда өскелең XXI ғасыр ұрпағынан үлкен үміт күтілуде. Мектептегі басты тұлға мұғалім десек, мемлекеттің білім саясаты, ең алдымен, осы мұғалімдер арқылы жүзеге асырылады. Жас ұрпақтың қабілеті мен талантын ашу, шығармашылық ойлау қабілетін жетілдіру, осы арқылы өзіне деген сенімін нығайту, өз жолын табуына түрткі болу – бүгінгі таңның басты мәселесі.

Ол үшін мұғалім үнемі ізденіп, көп еңбектенуі қажет. ҚазҰУ-дың бейіндік мектебінің ұжымы осы мақсатта аянбай еңбек етіп келеді. Нәтижесінде жақсы көрсеткіштерге де қол жеткізіп келеміз. Мен өзім сабақ беретін қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша айтар болсам, 2012-2013 оқу жылында ҰБТ-да орта балл 21,5%-ды құрады, бір оқушы тек қазақ тілі пәнінен 25 балл алған болатын. Ал 2013-2014 оқу жылында орта балл 20,5% болды.

Сондай-ақ оқушыларымыздың түрлі білім сайыстарындағы жетістіктері де қуантады. Атап айтсақ, 11 А сыныбының оқушысы Құралай Смағұлова «Әл-Фараби» атты республикалық олимпиадаға «Қазақ тілі және әдебиеті» пәні бойынша қатысып, жүлделі III орынды иеленді. Мектебіміздің оқушысы Сымбат Жолшыбек ҚазҰУ бейіндік мектебі мен Назарбаев зияткерлік мектебі арасында өткізілген ҚР Тәуелсіздігінің 25 жылды-

Оқушы жетістігі – мұғалім еңбегінің көрсеткіші

ғына арналған «Жас әл-Фараби» атты III оқушылар конференциясында ғылыми-зерттеу жұмысы бойынша «Қазіргі таңдағы қазақ тілінің мәртебесі» тақырыбына ғылыми жоба қорғап, III дәрежелі дипломмен марапатталды. 11 А сыныбының оқушысы Жансая Өскенбай халық жазушысы Әзілхан Нұршайықов атындағы жыл сайын өткізілетін «Адам және әлем» атты әдеби шығармашылық байқауына қатысып, «Жас ақын» номина-

циясы бойынша үздік шығармасы үшін дипломмен марапатталды. Айта кетерлігі, осы шығармашылық байқауында мектебіміздегі жас әдебиетшілер өз шығармашылықтарымен танылып, алғыс хаттармен марапатталды.

Алтын ӘСЕМБАЕВА,
ҚазҰУ бейіндік мектебінің
қазақ тілі мен әдебиеті
пәнінің оқытушысы

Экономическое и социальное процветание, безопасность Казахстана напрямую зависят от знаний и интеллектуальных ресурсов молодого поколения. Молодёжь независимого Казахстана является главным достоянием страны, её потенциалом и будущим. Это поколение, которое знает, чего хочет и куда ей стремиться.

Я вижу будущее Казахстана без ссор и конфликтов на национальной почве, терроризма или гражданских столкновений. Для этого общество должно воспитать достойное поко-

Молодежь – опора независимости

Все чаще в своих выступлениях Президент Нурсултан Назарбаев отмечает, что определенная часть молодежи легко становится добычей религиозных сект, экстремистов, наркомагистративных и криминальных групп. Главная причина всего этого – социальный инфантилизм, неумение стать взрослым и зрелым гражданином, который сам отвечает за свою жизнь и благосостояние своей семьи.

Забота о мире и согласии включает в себя формирование всесторонне развитого, культурного, патриотичного поколения с высоким чувством любви и преданности к Родине. Необходимость решения этой многоаспектной задачи возложена и на студента КазНУ им. аль-Фараби.

В целях вовлечения в процессы социальной модернизации страны студенты КазНУ участвуют в широкомасштабном проекте «Айналанды нұрландыр!» – «Освети мир вокруг себя». Приобщение к литературе и искусству реализуются в рамках проектов «100 кітап» и «День отечественного кино». Праздником для каждого студента КазНУ считается проведение и участие в республиканском патриотическом фестивале «Мен жастарға сенемін!». В поддержку глобальных экологических инициатив Нурсултана Назарбаева участвует в движении «Зеленый мост через поколения», которое призвано вовлечь студенческую молодежь в

процессы продвижения «зеленой экономики». Составной частью данного движения является реализация проекта «КазНУ – Гринкампус».

Сегодня в КазНУ функционирует 374 клуба и кружка. Это клубы патриотического, профессионального и научного направлений, кружки художественной самодеятельности, спортивные секции, лидерские школы, социальные и просветительские клубы.

Легко ли быть молодым в современном казахстанском обществе? Легко! Для нас создаются все условия. К нашему мнению прислушиваются. Мы – двигатели прогресса!

ление, гордо называющее себя казахами, казахстанцами, беззаветно преданное своему народу, уважающее свои культурно-нравственные ценности, традиции и обычаи, язык, религию и менталитет.

Казахстан – наш дом, а значит, нам должно быть в нем уютно. И задача живущих в ней людей – создавать хорошую атмосферу, ведь все в наших руках!

Малика КАРИМОВА,
специалист отдела
по работе с молодежными
организациями

Мемлекеттің дамуына әр адам өз үлесін қосуы керек. Өз елінің абыройы мен беделін көтеруге әр азамат міндетті. Ал, бұл миссияны біз қалай түсінеміз?!

лекетімізде саналы да білімді азаматтары көбейері анық.

Жастардың өмірден алған оң сабақтары мемлекеттің дамуына тек игі әсерін тигізері сөзсіз. Яғни, әр

сиздігін қамтамасыз етті. Сондықтан кез келген азамат өз мемлекетінің ертеңіне бей-жай қарамауы тиіс. Ол үшін жақсы оқып, тәртіпті бол, білікті маман атанып, жұмысыңды сүйіс-

Мемлекет болашағына әрқайсымыз жауаптымыз!

Ең алдымен, «Отан отбасынан басталады» демекші, әр жас отбасы өз денсаулығына мән беріп, дүниеге дені сау ұрпақ әкелуі керек. Ол балаға еңбектеген шағынан тәлімді тәрбие беріп, бала бақша, мектепке апару арқылы білім береді, үйретеді, тәрбиелейді. Бала мектеп жасында халқымыздың барша құндылықтарын бойына сіңіре отырып тәрбиеленіп, біліммен қаруланып, жоғары оқу орнына түседі. Ондағы оқытушылардың білімі, біліктілігі талапты жастың жақсы маман болып шығуына тікелей әсер етеді. Сондай-ақ келесі ретте жұмыс берушінің әділ бағалауы арқылы адалдықтың дәмін татқан жас маман уақыт өте келе келесі жас буыннан адалдық пен іскерлікті талап етері анық. Осындай ізгі қасиеттер арқасында азамат жақсы тәрбиеленеді. Сол үшін әркім өз міндетін сапалы, адал атқарса, мем-

азматтың мемлекетке тікелей пайдасына оралсақ, кей азаматтарымыздың мен ештеңе жасауға міндетті емеспін, маған да ешкім ештеңе жасамай-ақ қойсын деген қағиданы ұстанатыны дұрыс емес. Өйткені мемлекет ол азаматтың өсіп-жетілуі, білім алуы үшін белгілі мөлшерде жағдай жасады, алаңсыз өмір сүруін, қауіп-

пеншілікпен жаса, мемлекеттің жетістігін арттыруға атсалыс. Әр азамат мемлекет алдындағы өз істеріне жауапкершілікпен қарауға міндетті.

Копбосын Амандық ЖАНЫСБЕКҰЛЫ,
география және табиғатты пайдалану факультетінің
3-курс студенті

Талапкер не істеуі керек?

Мен биыл мектепті бітіріп, талапкер атанып отырмын. Жүрек қалауым – журналистика. Алайда барша оқуға түсемін деген үміткерлер сияқты мені де «Не істеймін?», «Грантқа түсе аламын ба?», «Қайда тапсырамын?», «Егер грантқа түсе алмасам ше?» деген сан сұрақтар мазалайды. Сондықтан еліміздің көптеген жастары секілді, міне, мен де әсем қала Алматыға келіп, білім қуған жастардың қатарын толықтырудамын.

Кең байтақ еліміздің түкпір-түкпірінен келген құрдастарыммен «Талапкер не істеуі керек?» деген сұрақ төңірегінде өзімді толғандырған ойыммен бөліскім келеді. Алдымен, әрбір адам жеке тұлға екенін ұмытпай, қалаған мамандығын нақты тандап алғаны дұрыс деп ойлаймын. Адам тек өз жүрек қалауымен тандалған дүниеден ләззат алып жұмыс істеп, ертеңгі болашағына үлкен үмітпен жоспар құра алады. Ал қалауынан тумаған дүниеге атүсті қарап, ешқандай құлшынысыз, тұсауланған ат секілді алысқа құлаш сермеп шаба алмай, айналасымен ғана шектеліп қала берері даусыз. Бәріне белгілі жайт, оқуға тапсырарда

тума-туыс, жақындары, тіптен, әйтеуір, біртаныс емес адамдардың өзі баланың ойын бұзып, «ол болмайды», «былтыр былай болған екен» немесе «менің пәлен жақным бүйтіп қалды» деген сөздерімен-ақ баланың жігерін жаншып, мысын басып тастайды. Нәтижесінде жоғары оқу орындарына құжат тапсыруға барған талапкер алдынан шыққан түрлі жарнамалардан басы айналып, не істерін білмей, екі оттың ортасында қалып қояды. Мұндай жағдайда жас жеткіншек дел-сал болып, алдынан шыққан жез тасты алтынға балап, келешегіне көз жүгіртпей таңдау жасай салуы мүмкін. Бұлақты бөгеп қалай қарай бағыттансаң, солай қарай ағатындай, бұл ретте ата-ана баласына психологиялық демеу беріп, болашақ өмірдің баспалдағын шалыс баспауға дұрыс бағдар берсе екен...

Білім ордаларын таңдағанда да «Мен осы жерде бойымдағы білімімді шындай аламын. Дәл осы оқу орнынан алған біліміммен халқыма пайдамды тигізе аламын» деп таңдай білуі керек. Аспандағы жұлдызға қол созып, берілген мүмкіндігінен айрылып, қапыда қалып жататындар да бар. Бұл бір жағынан жастардың жалпы ізденіп қарамайтынынан да болар. Өмірде жай ғана құрылысшы мамандығын бітіріп, ерінбей еңбек етіп, үлкен жетістікке жетіп жатқандар қаншама?! Ең бастысы, өз мамандығының шыңына шығу. Сондықтан да кез келген жерде сапалы білім алып шығуды көздегеніміз абзал.

Біз, жастар алдымызға биік мақсат қоя алсақ, арманымызға қол жеткізе аламыз. Бастысы арман жолында адаспай, өз қиялымыздағы тұлғаны шын мәнінде қалыптастыра білсек болғаны. Тәуелсіз Қазақстанымыздың біртуар азаматы болар жолда талай сатыдан өту керектігін көкейде ұстаныздар, құрметті талапкерлер!

Әсел МӘЛІК,
ОҚО, Арыс ауданы,
Байырқұм ауылы,
М. Шаханов атындағы
жалпы орта мектебі

Учитесь в КазНУ - престижно

Иностранные студенты поступают в университеты Казахстана на тех же основаниях, что и граждане республики. В последние годы наблюдается рост числа иностранных обучающихся в отечественных вузах как следствие расширения научных контактов и повышения рейтинга национальной высшей школы в мире.

Побывав на одной из «горячих точек», — приемной комиссии КазНУ, обратила внимание на группу ребят, говоривших с небольшим акцентом на русском языке. Все они решили поступать на факультет журналистики, владеют языком межнационального общения и шутят, что в их лице журфак обретет хорошую баскетбольную команду. Подданные Поднебесной, безусловно, отдавали пальму первенства в беседе Фелипе Владимир Пулидо Гомес, гражданину Колумбии.

Как выяснилось, человек он решительный: в Казахстан его привела мечта найти самое миролюбивое место на Земле. Дома в Колумбии случайно зашел в антикварный магазин и увлекся с тех пор чтением Чехова и Маяковского. Лукавый и мудрый Чехов покорил его юное сердце сразу, «трибун» же революции поддался не сразу.

За годы учебы на подготовительном отделении в КазНУ

Фелипе освоил русский разговорный, свободно поддерживает беседу и мечтает стать журналистом-международником. Дома его ждут родители, братишка, а сестра уже осваи-

вает азы науки в соседней Бразилии.

О Казахстане и казахстанцах Фелипе готов рассказывать всему миру, — он уже договорился с колумбийским изданием, где ему вместе с сестрой доверят вести колонку (column). Что ж, не помешает вузу свой «коррпункт» в Латинской Америке, шутим мы. Возможные финансовые трудности Фелипе не пугают, он готов обучать желающих испанскому языку, а таковых в Алматы немало.

КазНУ распахнул свои двери для желающих получить высшее образование со всего мира. Это, безусловно, радует, но и обязывает к реальному межкультурному сближению. Как знать, может, в добром сердце Фелипе рождаются сюжеты, не менее захватывающие, чем в творениях его знаменитого земляка — Нобелевского лауреата в области литературы Габриэля Гарсиа Маркеса?! Welcome,

Филипе!

Гюльнар МУКАНОВА,
кандидат исторических наук, доцент

Бүгінгі күні тұмау көп тарайтын жұқпалардың бірі болып есептеледі. Жылдар бойы ол эпидемия көзі болып, 5-10% ересектер мен 20-30% балаларды зақымдауда.

Тұмау – өте жұқпалы ауру

Аурушылықтың кезеңдік көтерілуі тұмау вирусының өте жоғары өзгерушілігімен, нәтижесінде адам арасында жаңа ауру қоздырғыштар түрлері пайда болуымен ерекшеленеді.

Вирус адамдарда жиі өте ауыр түрде өтіп, кейде өміріне қауіп төндіретіндей ауыр асқынулармен байқалады (пневмония, өкпе абсцесі, өкпе көк ет

тарайды. Бір мезгілде бір облыс, өлке, тіпті бүкіл жер жүзі адамдарының жаппай ауруы мүмкін. Тұмау салқын кезде жиі, ысыда сирек кездеседі. Кейде адамға суық тиіп, тыныс жолының жоғарғы бөліктері қабынып, оның тұмауға ұқсауы да мүмкін. Бірақ бұл тұмау емес. Ол — салқын тигенде мұрын, көмей, жұтқыншақтарды жайлайтын басқа

эмпиемасы, респираторлық дистресс синдром, құлақтың қабынуы, кенірдектің ісінуі, энцефалит, менингит, токсико-аллергиялық шок, т.б.), мұның өзі тұмауға қарсы алдын алу шараларын кешенді түрде жүргізуді талап етеді.

Кейде ол асқынып кетіп тыныс жолын, нерв жүйесін, қан тамырды, жүректі ауруға шалдықтырады. Тұмауды қоздыратын вирустар (микробтар) тыныс жолының кілегей қабығында өсіп-өнеді. Тұмау тиген адам аурудың микробын жөтелгенде, түшкіргенде және қақырығы арқылы ауаға таратады. Сондай-ақ тұмау вирусы науқастың ыдысы, сүлгісі, қол орнамалы, кітабы және т.б. арқылы жұғады. Тұмау вирусы өте тез

микробтардың әрекеті. Тұмау вирусы күн сәулесіне және зарарсыздандырғыштар (хлор, қышқылдар, спирт және т.б.) әсерінен тез қырылады.

Тұмау басталғанда адамның денесі дел-сал болып, көңіл-күйі нашарлайды және тағамға тәбеті шаппайды. Бір-екі күннен кейін дене қызуы көтеріледі, басы ауырады, бұлшық еттері сыздап, буын-буыны сырқырайды, мұрны бітеді, дауысы қарлығып, жөтеледі, тамағы қызарып, жұтынғанда ауырады, көзі қызарып жасаурайды. Адам дереу дәрігерге көрініп, емделсе, үш-бес күннен кейін дене қызу төмендеп, сауыға бастайды.

Емі — міндетті түрде дәрігерді үйге шақырып, ем қабылдау! Өз бетімен ем-дом қабылдамау! Дерттің асқынуына жол бермеу!

Арудың алдын алу шаралары: иммунитетті көтеру мақсатында құнарлы тамақтану; дем алу; вакцинация; ауру көзі болып отырған науқастардан өзін алшақ ұстау; жеке бас гигиенасын сақтау

Д.Б. БУЛЕГЕНОВА,
Бостандық аудандық ТҚКБ бас маманы

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор м.а.: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
Жауапты хатшы – **Дариға АМАНКЕЛДИЕВА**
Тілшілер: **Қаламқас АМАНҚОСОВА, Елдана ТОҚБАЙ**
Дизайнер – **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
Фототілші – **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Қарлыға ИБРАГИМОВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 11-94, тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай: **kazuniver-gazeti@mail.ru**

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды
Тел: 2-93-09-09

Бағасы келісім бойынша.

Таралымы 1000 дана
Тапсырыс: №409

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.